

A'

CSASZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

— — — — —
Mio 27.

Költ Bétsben, Szent György Havának (Aprilisnek)
3-dik napján 1801-dik Éftendőben.

B é t s.

Ö Felsége méltóztatott; Generál - Kvártély-
mester Zach András és testvérjét Oberstlieutenant
Zach Ferentz Urakat, mind az utolsó Török,
mind a' mostan elmúlt Frantzia háborúban ki mu-
tatott Katonai hív szolgálatjokért, és vitézi magok
viseletek által nyert érdemeikért, Nemesi rang-
ból, minden taxa fizetés nélkül; fiúi és leányi
ágra által szálló Bárói rangra emelni.

Báró Thugut eddig volt Első Minister **Ö**
Eszja; tegnap reggel indúlt le innen Pozsonba;

F f

azorban a' napkeleti, északi és déli szelek Jan. 28-dikától fogva Febr. 2-dik napjáig. Januárius 30-dikán nevezetesen, olly erősz kosan dükös-ködött a' minden felől kavargó szél; hogy sok házakban tetemes károkat tett, egynek pedig még a' homlok tűzfalát is az útfára döntvén ki a' fedél alá tolúlt kemény szél, két embert oda temetett.

Az a' hír kereng itt a' Görögök között, hogy Belgrádban a' kereszttyénektől elzedődtek a' fegyverek.

Hogy a' Kereskedésnek Erdély és Kis Oláh Ország között való folyamata, annál könnyebben helyre állhasson: minden kezületek megtették már, a' Veres toronyi passzuson túl lévő utaknak tsinálására. A' határ szélein lévő elromlott hidak újra fel állíttatnak, elegendő fát ad azokhoz az Oláh Vajda; részünkről pedig a' Széchenyi Császári Indsinér Steinbach fogja a' hidak tsinálását igazgatni.

Frantzia Ország.

Páris Mártz. 12-dikén. A' *Journal de Defenseur* nevezetű Fr. Újság következő dolgokat tesz közönségessé I-ső Pál Mulzka Császár életének módja felől; tudnillik hogy Ő minden nap négy óraker két fél: 5 óraker már az Adjutánsai jönnek hozzá, a' parantsolatoknak vételére. 6 óraker a' Fő Admirálist botsátja magához, a' ki is néki a' tengeri erőt illető minden dolgokat eleibe terjeszt. 7 óraker flöstököl Ő Felsége; ettől fogva 3 egész óraker a' Birodalom dolgainak vizsgálásában tölt el; és a'

fontosabbakra nézve parantsolatokat is ad a Tanácsosoknak: 10 órakor kezdődik a katonái parádé, mellynek alkalmatosságával két óráig gyakorolván a katonaságot, sétálni lovagol egy darabig. Egy órakor ebédhez ül. Harmadfélkor ismét dologhoz fogván, a délelőtt ki adott parantsolatoknak alá írja magát; és így töltvén el az egész napot, csak ez után nyugszik meg egy kevéssé: 5 órakor a Császári Familiához megyen, és ott is marad, ha csak valamelly mulattság el nem vonja. Kilentz órakor már háló szobájába megy, és így tölt el minden napot, részfzerént az Ország' dolgairól való foglalatoskodásban, részfzerént pedig ház-népének társaságában.

Páris Márt. 13-dikán. Frantzia Ország'nak Angliával által ellenben lévő partjainál Magazinomokat készítenek, 's 3 különböző Tabor helyet, mellyekben 90,000 Katona el férhessen. A' Rajnai seregtől 30,000 van oda rendelve; a' többit pedig másunnan pótolják ki. — Az egész Ország'ból mindenfelől jó hírek jönnek hozzánk, a' belső tsendességnek helyre állítása, és annak háborítóinak ki irtása eránt. Saintes városában állítatván közelebb némelly illy zenebonások a' Bírák elibe, midön egynek fölön függő arany gyűrűt az Elöljárók ki vétetvén a' füléből, ő azon felettébb zúgna, 's a' gyűrűket vízfza kívánná; egy mellette állott gonofztévő társa, ki Iztügy halálra menendő volt, valamint amaz; mindazáltal nagyot nevetvén, így kiállott reá: „Ugyan! Ugymond, minck néked a' fülön függő? holott

a' nyakadat nem soká el vágják." — A' Rajna bal partján lévő 4 Departmánokban, a' Klastromok és más Fundátziók Archivumai, 's Könyves házai el petsételtettek; 's egyéb változtatások is lesznek, hogy ezek a' tartományok egészen a' Fr. Köztársasági Konstitúzióhoz alkalmaztatódjanak.

Strasburg Mart. 14-dikén. A' mi polgár Katonáinkat Német Országból visszafra jött reguláris Katonák váltották már fel a' strázsákon. — Mídon a' 95-dik fél Brigáda Neubreisach városába bé felé ment: minden Előljárók elibe mentek tiszteletből, 's a' Stábnak borostyán kosztrúkat osztogattak 12 leányok; a' nagy Zászlóra pedig egy polgári Koronát függesztettek. — Mind itt, mind más Frantzia városokban, a' békesség meg innepelésére igen szép készülleteket tésznek. — Nálunk sok pengő pénz van most folyama ban; 's általában fogva is mindennap szaporodik az Fr. Országban, noha tsak kevés esztendőkkel is ez előtt, felette ritka vólt.

Páris Márt. 18-dikán. Tegnap dél előtt mutatódott bé az Orosz Császári Követ Gróf Kalitschef az első Konzulnak, minden a' Követtséghez tartozó személyekkel egygyütt: a' kit oda Báró Sprengporten is el kísért.

Bonaparte a' Frantzia Köztársaságnak első Konzulja, olyan férjfiú, ki mind azokkal a' talentomokkal bir, mellyek egy Nagy Igazgatóban meg kívántatnak. Nem testének külső jeles minémiségei, hanem lelkének nagysága, és a' szeren-

tse, tették ötet egész Nemzetnek fejévé; mely állapotját ő felettébb halzonra tudja fordítani. Mert az ő kormányozása egygyesíti a' szíveket; új életre hozza a' Fabrikákat, kézi műveket, és mesterségeket. Szereti ő a' pompázást, és az ő Udvara izint olly fényes, mint a' Királyoké tsak az a' pompa is, mellyel fogadta közelebb az Orosz Követet, a' tékozlásnak leg nagyobb mértékét meg ütötte. Én el álmélkodtam, mikor ötet először láttam, 's rajta semmi olyast észre nem vehettem, a' mit jelesen mutatnak az ő képének különkülönbféle le festési. Sok, fáim, 's a' méző és festő mesterségnek nagy betsületire való réz metzéseken úgy szemléljük ötet; mint egy nagy és erős embert, a' kinek tüzes szemei, és egélsen ifju tekinteti vagon. Én pedig ötet egy áltaijában másnak találtam, midőn személyesen láttam.

A' Bonaparte Hites társa éppen nem az, a' kit tűz elzá' afzonymnak hívnak; de azért semmi híjjával semts a' finomságnak, és bátor önvívésnek, a' végre; hogy magát igen jól viselje 's azt mindennel el hiesse, hogy ő nem kíván más Afzzonyságoknál killyebb terjedkedni. Nem is' elegyíti ő valósággal magát semmi fontos dolgokba, mellyeket a' maga titkaiba bé zárkozó komor Konzul, úgy látizik, hogy némelly részben magától is el kíván titkolni. Sok jó izlése van ezen Afzzonyságnak, és ő a' maga nagy ki terjedésü házá' igen derekason tudja igazgani. Itt az emberek ő róla ollyan keveset beszélnék, hogy én ő felöle tsak azért is igen jól itélek. Kü-

lomben az ő külső ábrázatjából, sem szépség, sem ifúság nem tetszik ki; de a' tekinteti még is kellemetes, és tisztességesen öltözködik. Egy-egy ellea egy képe sints néki Párisban, melly ő vele, tsak türhetőképpen is meg egygyezne; és én azon gyakran tsudálkoztam. Most festi ötet le felé Gerard, Moreau-nak derék Festője; a' kitől sokat reménylenek.

Berthier és Murat képeit, valamint más nagy Frantzia Generálisokét is, kik Bonaparte-val özfzve köttetésben vagnak; hasonló unalommal kénytelenítettik szemlélni az ember. Generális Berthier alig van olyan nagy, mint Bonaparte; hanem sokkal tellyesebb termetű, és egészségesebb tekintetű; mivel piros az ortzája, és világosok ábrázatjának vonásai. — Az ifjú, és tüzes Murat, ki most Párisba nints; magas és igen jól termett karisú ember; kinek a' haja fekete göndör, a' tekintete pedig kellemetes.

Anglia.

Az Angliai Ministériummal ellenkező Fél erőssen ki költ Pitt Ur ellen azért, hogy ő a' Ministerséget régen le tette; 's még is azt, a' Király meg gyógyulásáig, vagy meddig (mivel hol egy, hol más okot mond) folytatni akarja; holott ötet Hivatalának le tétetétől fogva, nem lehet másképpen nézni, hanem tsak úgy, mint egy magános embert; azt pedig a' törvény egy magános embernek sem engedi meg, hogy valamely nem ötet illeto Hivatalbeli hatalmat gyakoroljon. — De Pitt ezekre nem hajtván, tsak

folytatja a' Ministerséget; és szerentséjére a' Corona Hertzeg is világosan meg határozta, hogy azt végképpen le ne tegye mind addig: míg ott a' mostani nehéz környülállásoknak végek nem lesz.

Altaljában a' Ministeriumi változástól fogva, sokkal nagyobb bátorság uralkodik a' Parlamentomi ülésekben. Kívánván közelebb Báró Schuckbourgh a' Folskilli Lakosok nyomorult állapotjáról panaszkodó Instántziának fel olvastatását, erre a' Parlamentomi Szószólló így felelt: „Ha valamelly Instántzia engedelmes ki fejezésekkel van írva.“ — Ennél többet nem szólhatott, mert a' mód nélkül fel hevült Schuckbourgh az ő beszédét félbe szakasztotta; ki is ekként szóllott: „Miképpen tudhatom én, ha vallyon pénzbeli segedelemért esedeznek é? minekelötte az Instántziájok el olvasódik; az Úr tsak úgy tudja, mint én; vagy ha nem tudja, leg alább tudni kellene, hogy.“ — Ekkor fel állottak az egész Parlamentomi Tagok, 's a' Bárót az illendőségnek útjára igazították. Melly miatt ő fel kiáltván, „ki fenyt ügymond engemet meg? A' Szószólló erre így felelt: „En kívánom, hogy Kend most miugyárt üljön le; minden Tagnak kötelessége, nékem olyan betsületet adni, a' millyen illati ezt a' Házat; 's a' ki engemet kissebbít, nem annyira hárul a' kissebbség az én személyemre, mint ez egész Háza. Mert a' mennyiben Szószólló vagyok, az egész Ház képét viselem én. Semmi kétségem sints nékem abban, mintha én a' tiszteletre méltó Bárónak hajlandóságát 's erkölcsét

nem esmerném; és így tudom, hogy engemet személyemre nézve sérteni nem kívánt. De azt is jól tudom, hogy az én, mind magam, mind a' Parlamentom eránt való kötelességem azt hozta magával: hogy a' Bárónak mostani maga viselését szó nélkül ne hagyjam. — Minden Tagok tódították a' Szószóllónak ezen szavait; hanem az Instántzia is csak ugyan fel olvasódott, 's a' Helységnek nagy szegénységét adta elő, a' többek közt, ilyen szókkal: „A' kézi mesterség úgy alá szállott, hogy 200 Gazda ember közzül, kik eddig a' szegények Kafzfájába mindnyájan fizettek, már csak 86 fizethet; és ezek is 20 Silling jövedelemtől 24-et fizetni köteleztetnek. Egy szóval mindennap fognak a' szegények szaporodni; ha csak a' Parlamentom nem könyörül rajtok. — Ez az egy Instántzia maga is eléggé meg tzáfolja mind azon ditséreteket: a' mellyekkel Pitt Úr magasztalni szokta Angliának belsőképpen virágzó állapotját.

London Mártz. 6-dikán. Azon Levelek közt, mellyeket a' Király egészsége felől tudakozódni járt Urak, a' magok neveinek alá írásával, a' Királyné palotájában hagytak, leg nevezetesebb egy Katona Tiszté, mellyre ez vólt írva: „Blake, a' Muray Gránátéros Regiment Kapitánnya, ki 1745-dikben a' Prestompansi ütközetben, az el estek közzé el temetődött vólt, későbben pedig az ütközet' helyén 11 sebekben találtatott meg, 's ekkor az agyvelejéből is három újni vastagságú darab el vágattatott; mind azáltal ezen történettől fogva, már az 56-dik

színtendőt számlálja; Isten kegyelméből most is bír annyi erővel, hogy maga jelent meg személyesen, az ő Királyának egéssége felől való tudakozódásra.

Miólta Pitt Úr a' Pruszszus hajóknak Kapitányait bizonyosokká tette a' felől, hogy hajóikat meg-rakhatták, és a' tengeren járhatnak minden afféle félelem nélkül, mintha az Anglusoktól meg-tamadtának; már azólla mintegy 30 vagy 40 Pruszszai hajók indulnak ki a' mi kikötőhelyeinkből, és a' közönséges Kaszszaknak is sokkal nagyobbra nevedett a' hitelek; melly ennekelőtte felettébb alá-izállott volt.

Londonból Mártz. 13-dikén. Lord Carysfort, jelentést tett a' Berlinben lévő Orosz Ministernek az eránt, hogy az Anglus foglyok igen megvettetett állapotban tartatnak Muszka Országban: a' mellyre Rostopsin Minister ezt felelte: hogy az Orosz Udyar telyességgel semmi közösülésbe nem lehet addig Angliával; valamíg ez Máltha szigetét a' Jérusélemi Sz. János Rendjének viiszta nem adja: hozzá tévén ezt is; hogy tsak ugyan illendő gond vagyon ott a' foglyokra.

Német Birodalom.

Hamburg Márt. 10-dikén. Februariusnak 27-dik napján utazott el Königsbergből 18-dik Lajos, Warschau Lengyel Orzági fő városba; ott is pedig meg maradé, vagy hová veszi onnan magát: még bizonytalan. (Az újjabb tudósítások szerént, Warschauból Gallitziába költözött már;

és úgy láttzik, hogy az Austriai Birodalomban fog lakni állandóul.)

Hamburgból Márt. 18-dikán. Tegnap érkezett Cuxhavenbe egy Londoni Kurír, a' ki Berliennek vette útját. Azt beszélte ez itt; hogy az Admirális Nelson 20 első nagyságú hajókból álló hajósserege, Mártzius 12 dikén evezett ki Yarmuthból, 's útját a' Sund felé folytatta. (Sund szoros tenger Zelándia és Norvégia között, ez ragasztja öfzve a' Német tengert az északi tengerrel.)

Frankfurt Márt. 16-dikán. A' Berlieni Anglus Követhoz Lord Carysforthoz, egy Kurír által olly útasítást küldött a' Londoni Ministerium: hogy a' Prussiai Kabinéttal, az északi minden villogásoknak nyakát szakasztándó Alkudozásokhoz fogjon.

Augsburgból Márt. 20-dikán. A' Márt. 9-dikén költ Churi levelek szerént, a' Graubündeni Kormányzék ki hirdettette: hogy ő a' Párisban lévő Ministerjétől hivatalbeli tudósítást vett legyen, ezen Tartománynak rövid nap Helvetziával lejendő egygyesítettése felől.

Olasz Ország.

Majland Márt. 4 dikén. A' Turini leg újabb tudósítások szerént, Gen. Jourdan, a' Frantzia Kormányzéknek Piemonti rendkívül való Ministere, az ideig való Elöljárók Gyülésében megjelenvén Turinban, annak egy Frantzia Kokárdát nyújtott által, 's bizonyosokká tette őket a' Piemonti tartománynak szabadsága felől.

Majland Márt. 10-dikén. A³ Frantzia szemmel tartó Sereg ezután Déli Olasz Országi seregnek fog hívattatni, és tovább is a' Murat fővezérlése alatt lenni. Szembe tűnő dolog, hogy ez az Armádia máig is csak szaporítatik; és már 40,000-re nőtt a' száma. — Igen is, mert a' Nápolyi Udvarral csak fegyvernyugvás kötött, nem pedig békesség.

Donna Filangieri. A' mai időben élő, legnemesebb és leggazdagabb tálentomú Aszfonyságok közzé tartozik, a' meg holt Nemes Filangieri Kajetán-nak Scienza della Legislazione című híres munka szerzőjének, Özvegye; a' ki született Magyar, és Udvari Dáma a' Nápolyi Királyné Ö Fgénél. Főjér Vármegyei születésű ugyan, de Pozsonyban neveltetett. Beszéli magyar, német, deák, frantzia és olasz nyelveken, és esmér az ezeken írva lévő leg jobb könyveket. Gyermekeit különösen jól neveli. Nemes lelküség, és érde-meinek nem hánytatása által nyert tekintet a' Királyi Udvar, és a' leg fényesebb Nápolyi famíliák előtt; és most is, a' kiknek módjok és alkalmatosságok vagyon, ezen ritka tulajdonságokkal bíró Fő Aszfonysággal megismerkedni; azoknak bizodalmodkat és szereteteket mindenkor megnyeri.

Filangierinek a' Törvényhozásról írott igen híres munkája olasz nyelven jött ki Nápolyban és Velentzében 8 Kötetben. Már német nyelvre is lefordítottatott Anspachban. Bár csak magyarul szólhatna még Filangieri!

Batávia.

Amsterdam Feb. 14-dikén. Vízszatért már tőlünk Frantzia Ország felé Bruix, az oda való tengeri fő Vezér; még pedig a' Bataviai Igazgató széknek a' mi hajós seregünket illető rendelkezéssel igen nagyon meg elégedve. Számot tarthat a' Frantzia Köztársaság 15 első nagyságú hajónknak, 's leg alább 6 Fregátunknak segedelmére. Mellyért reményljük is, hogy el engedjék már, jövődre nézve; azt a' nagy költséget: mellyet 25 ezer Katonáinak tartására, szinte 1795-dik esztendőből fogva térszünk.

Hága Febr. 27-dikén. Egy Orosz Kurír itt menvén által tegnap előtt Pári's felé, az itt való Kormányzókhoz az Orosz Császár részéről némelly Leveleket hozott; a' mellyeket vévén a' Kormányzók, mindjárt tanácsot tartatott, a' Tengeri, és a' Külső dolgokra ügyelő Miniszterek; és Generális Dewinter által. A' Tanácsnak vége lévén, Kurírok küldettettek el a' Köztársaságnak minden Kikötőhelyeibe. Az említett Leveleknek foglalattyáról tehát némellyek úgy vélekednek, hogy azok által az Orosz Császár a' mi Kormányzókunket egy egygyesült Orosz, Svéd, és Dániai Hajós seregnek, a' melly 50 líneai hajókból fog állani, az Északi Tengerben leg közelebb lejendő meg jelenése felől tudósítja; mellyel a' Bataviai Hajós-seregnek is egyesülni kelletik; melly is mintegy két hónapok múlva 18 vagy 20 líneai hajókat szállíthat ki a' tengerre.

Elegyes Dolgok.

Berlinből Mart. 10-dikén. Nagy Státus-tanáskozás tartatott itt, az el múlt Szerdán Mart. 4-dikén, a' Királynak személyes jelenlétében; a' mellyen Möllendorf Generális is megjelent.

Az Orsz. Császár mostanában a' mi F. Királynénknak a' Sz. Katalin Rendje tziérével kedveskedett: ugyan akkor küldötte Minister Haugvitznak is a' Sz. András Rendje keresztjét.

Koppenhága Márt. 10-dikén. Vansittard Úr ide érkezett nem régen Angliából bizonyos alkudozás végett; de gondoljuk, hogy a' több északi Hatalmasságok híre nélkül semmi beszédbe nem áll vele az Udvarunk.

Midőn a' Korona Hertzeg öszvejött volt közelebb Helsingbornban a' Svéd Királlyal: el kísérte oda Ö Kir. Hűségét az itt lévő Frantzia Követ is, Polgár Bourgoing, és nemcsak nagy megkülömböztetéssel fogadtatott; hanem Ö Kir. F—gekkel egygyütt is ebédelt. — Második Küldött is érkezett ide Londonból leg közelebb.

Berna Febr. 28 dikán. Polgár Rheinhard tegnap a' Végre-hajtó Tanishoz, küldött Írásában azt a' fontos dolgot kívánnyá attól, hogy Frickthalért adódjon által Frantzia Országának tserében Valesia tartományának egy része. Ezen különös dologról hozandó végezését a' Kormány-széknek, igen nagy kívánsággal várja minden ember; azomban úgy vélekednek sokan, hogy a' Kormány-szék, ez eránt azzal fogja magát menteni, hogy, mivel csak ideig való hatalom-

szél vólna fel ruházva, egy olly dolog felől nem végezhet semmit, melly az egész Nemzetet illeti.

Philadeiphiából Jan. 23-dikán. Egy politikai Újság (Journál) jő most ki Afrikának tulsó tsútstán a' Jó-reménység fokánál. — Hogy pedig Napkeleti Indiának Calecuta és Bombay nevű városaiiban is már régtől fogva különbkülönb-féle Újságok nyomtatódnak, úgy nem különben Amérikanak sok részeiben; az már közönségesen tudva vagyon: úgy hogy, sarkentő pelda lehet ez, meg annyi nem olvasó Tartományiban Európának.

Konstántzinápolyból Feb. 15-dikén. A' Líriában táborozó Nagy Vezér hadi népe közzül naponként két 's három száz ember hal meg a' pusztító pestisben. Erre nézve kéntelen vólt a' Nagy Vezér Jaffából eltávozni, ne hogy ezen tsapásnak maga is áldozatjává legyen.

Két Orosz Kereskedő hajót tsíptek el az Anglusok az Archipelaguson. (Görög Ország és Kis Asia között lévő tengeren.)

Brüszzelből Mart. 17-dikén. Azt a' tudósítást vettük Calaisből, hogy, a' tegnapi Douverből érkezett Anglus hajó, Fr. Polgár Ottóól hozott leveleket; mellyek a' külső dolgokra ügyelő Minister Talleyrandhoz vóltak útasítva; és hogy ezek azonnal Siető Kurír által küldöttek Páris felé. Azt állítják; hogy már az Angliai Kormány-szék meg tette vólna ezen levelek által az első lépéseket; hogy t. i. Frantzia Országgal békességos alkudozásokba erefzkedhessen.

Madritt Mártz. 3-dikán. Az ide való Ud-

vari Újság közlötte már azt a' nevezetes Manifestumot (Hirdetést), mellyben hofszasan elő hordja a' Fels. Király az okokat, mellyek arra bírták Ő Felségét, hogy a' Frantzia Köztársasággal egyetemben hadat izenjen Portugallia Országának. Ezen hadat izenő Hirdetés Aranjuez nevezetű Kir. Lakó-helyében költ Ő Felségének, Febr. 27-dikén, 1301-ben.

A' minap újj bizonyosságát adta Fr. Fő Vezér Moreau Károly Ő Kir. Hertzegségéhez visseltető tiszteletinek. Midőn Passauban egy olly Magazint foglaltak vólt el a' Frantziák, mellyben ezen városnak a' hadi környülállások által el szegényedett Lakosi számára rendelt némelley visltés katonai ruhák, és valamelley eleség vólt bé rakva. Ő Királyi Hertzegsége tehát írt a' Fő Vezérnek, hogy ezen Magazinum eránt nyilatkoztatná ki szándékát; és egyfzersmind kérte, hogy tekintene azon szegényekre. Melly Levelet vévén a' Fő Vezér, mindjárt vizsgálta adatta a' Magazint a' szegényeknek; és azt felelte Károly Ő Kir. Hertzegségének, hogy semmi ollyas jószágot nem kíván el foglalni, a' mi a' szütkölködöké.

* * *

A' múlt postán le-küldött árkusunkban némelley hibák történtek, de a' mellyeknek megjobbítása, máról, a' jövő postára szorúlt.

